

ARBATOS GĖRIMO CEREMONIJA

Parengė: Viktorija Morkuckaitė

Panevėžio Saulėtekio progimnazija 5A kl.

Arbatos vartojimo tradicijos siekia tūkstantmečius, – ir šiandien arbata išlieka vienu populiariausių gėrimų pasaulyje.

Kaip maistą ar vyną, arbatą taip pat reikia pateikti tinkamai.

Nuo to, kaip subtiliai ir kokybiškai pateikiama arbata, priklauso malonumas ją gerti.

VII m. e. a. kinų poetas Lu Tongas rašė apie arbata:

Pirmasis puodelis praskleidžia mano sukepusias lūpas ir pirštų galiukais paglosto gerklę.

Antrasis – sugriauna mano vienišo liūdesio sienas.

Trečiasis – įsilieja į bedžiustančias sielos upes ir pripildo jas senųjų raštų išminties.

Po ketvirtojo – per mano poras išgaruoja praeities neteisybių nuoskauda.

Penktasis – išvalo mano kūną.

Šeštasis – kviečia į nemirtingųjų karalystę.

Septintasis – suteikia begalinę palaimą.

O tada gaivus vėjas padeda išsiskleisti mano sparnams, ir aš pakylu...

KINIŠKA ARBATOS CEREMONIJA

- ▶ Kiniška arbatos gėrimo ceremonija pasižymi tuo, kad jos metu geriama aukštos kokybės tamsios spalvos (Ulong – išvertus iš kinų kalbos tai reiškia Juodasis drakonas) arbata.
- ▶ Arbatos ceremonijos metu naudojamas šaltinio vanduo, jis verdamas ant specialios krosnelės, stikliniame arbatinyje, kad būtų galima stebėti vandens užvirimą. Pagal kinus tinkamiausias vanduo ruošti arbatai yra gyvas.
- ▶ Arbatos ceremonijos centru laikomas arbatinukas, kuriame plikoma arbata - jis darytas meistro, iš specialaus-kvėpuojančio-Isin molio. Kuo geresnis arbatinukas, tuo daugiau priežiūros ir dėmesio jam skiriama, tuo arbata, užplikyta jame, yra skanesnė.
- ▶ Arbatos ceremonijos metu yra galima viena arbata, ji užplikoma daug kartų ir pamažu atsiskleisdama dovanoja kuo įvairiausiai savo aromatus, skonius ir savybes.

JAPONŲ ARBATOS GĖRIMO CEREMONIJA (1)

- ▶ Jau keturis šimtmečius japonai puoselėja arbatos gėrimo ceremoniją. Pagrindiniai jos principai yra: tylą, švara, ramybė ir pagarba. Šių principų pagrindu atliekamas visas ritualas.
- ▶ Aštuntajame šimtmetyje japonai arbatos ceremoniją pavertė filosofija.
- ▶ Mokslininkas Lu Vuchas yra pasakęs: “Pirmasis puodelis tik suvilgo mano lūpas ir gerklę, antrasis pašalina vienišumą, trečiasis žada ramybę, ketvirtasis pro odą išvaro visą gyvenimo blogį, penktasis skverbiasi į mano jausmus, šeštasis nuteikia svajonei, septintasis... Gaila, bet daugiau nepajėgiu išgerti...”

JAPONŲ ARBATOS GĖRIMO CEREMONIJA (2)

- ▶ Pats ritualas prasideda nuo vartų. Kiekvienas už tvoros palieka blogas mintis ir kasdieninius rūpesčius.
- ▶ Po ilgų nusilenkimų šeimininkas pradeda ruošti arbatą. Samteliu pasiėmęs arbatžolių, žaliais debesimis iki pat puodelio kraštų, šeimininkas padeda ją netoli židinio, tokiu būdu parodydamas, kad svečiai gali vaišintis.
- ▶ Arbata yra geriama susikaupus ir tyloje. Ceremonijoje svarbiausia sutaurinti penkis žmogaus jautimus. Kai gėrimas ikebana ar puodeliu - apvalomas regėjimas, kvėpavimą apvalo sklindantis smilkalų kvapas, klausą veikia virdulio "dina", ragaujant arbatą išplaunama burna, o puodelis sustiprina lietimą pojūčius. Arbatos gėrimo ceremonijoje svarbiausia yra vidinis dalyvaujančiųjų ryšys, susikaupimas, apmąstymai, pokalbis su pačiu savimi, su menu.

JAPONŲ ARBATOS GĖRIMO CEREMONIJA (3)

- ▶ Ceremonijai reikalinga aplinka, kurioje vyrauja paprastumas, nuosaikumas, natūralumas, neryškios ir nerėksmingos formos.
- ▶ Arbatos ceremonijoje gali dalyvauti apie penketas žmonių. Vienas iš jų paprastai būna garbės svečias. Svečiai kviečiami prieš savaitę.
- ▶ Japoniška arbatos gėrimo ceremonija yra sudėtinga, formali ir rami. Vyksta pagal griežtai nustatytą tvarką ir judesių seką, čia daug taisyklių. Dažniausiai arbatos ceremonija prasideda pietų metu ir trunka apie keturias valandas. Tačiau kartais rengiamos vadinamosios nakties arbatos: šviečiant mėnuliui-tarp pusės dvylikos nakties ir ketvirtos ryto ir patekiant saulei-tarp ketvirtos ir šeštos ryto.
- ▶ Arbatos gėrimo ceremoniją japonai perėmė iš kinų, bet suteikė jai unikalias japoniškas formas, gerokai pakeitė bei estetizavo. Vakariečiai dažnai nesuvokia šio ritualo visumos.

ARBATOS GĖRIMO CEREMONIJOS LIETUVOJE

- ▶ Namuose daugelis lietuvių geria įprastą savo mėgstamą arbatą, susikuriant savo arbatos gėrimo ritualą.
- ▶ Pastebima, kad lietuviai nuo seno gėrė ne tik žolelių arbatas, bet ir dažnai vietoje arbatžolių į puodelį dėdavo vasarą išvirtos uogienės, pildavo sirupų ir tokius karštus gėrimus gerdavo kaip arbatą. Tačiau tokie saldūs gėrimai, nėra arbata, nes tikroji arbata nedera su cukrumi, kuris užgožia tikrąjį arbatos skonį bei gerąsias savybes.
- ▶ Lietuviai daug dėmesio neskiria į arbatos paruošimą ir gėrimo ritualą – paprasčiausiai ją pliko vandeniu ir geria kada panorėję.
- ▶ Lietuvoje didžiausiuose miestuose vyksta edukaciniai renginiai, kur perteikiami tikroji kinų gėrimo ceremonijos ritualai.